

VALAŠTIANSKY hlásnik

ročník XXI. ■ číslo 1 ■ február 2023 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Z novembrového zastupiteľstva
- Všeobecne záväzné nariadenie – o pravidlách času predaja v obchode...
- Zo života škôl
- Vinšujeme vám

Vážení spoluobčania, milí Valaštania,

dovoľte mi prihovoriť sa vám v prvom tohtoročnom vydaní nášho Valaštianskeho hlásnika. Rok 2022 nám ubehol ako voda. Máme tu nový rok a s ním aj nové výzvy a predsavzatia. Valaštiansky hlásnik sa do vašich domácností dostáva v mesiaci marec.

Mesiac, ktorý už roky spájame nielen s príchodom jari, je pre našu obec veľmi významný.

6. marca uplynie 78 rokov od udalosti, ktorá sa natrvalo vryla do pamäti a srdca nás všetkých. Práve v tento deň, vďaka obetavosti vojakov rumunskej a sovietskej armády, slovenských vojakov, partizánov a odhodlania obyvateľov Valaskej žiť v mieri a slobode, sa skončili útrapy a strach o holý život, strach z vojny.

Slovami snáď ani nie je možné opísať množstvo ľudských tragédií, či utrpenia, ktoré prinieslo vojnové šialenstvo. Sloboda, ktorú dnes máme, je veľmi drahá, preto by sme si ju mali vážiť a robiť všetko pre to, aby tak bolo aj

naďalej a čo najdlhšie.

S úctou ďakujem všetkým občanom, známym a neznámym vojakom, ktorí boli účastní v boji proti fašizmu, nielen v našej obci. Mesiac marec sa neodmysliteľne spája aj s jedným z najdôležitejších medzinárodných sviatkov - oslavou

Medzinárodného dňa žien.

8. marec je deň, počas ktorého si pripomíname potrebu rovnosti príležitosti žien a mužov, žien, ktoré si môžu byť isté, že na ich názoroch, hodnotách a snoch záleží. Nielen v tento deň, ale každý deň by sme mali svojim manželkám, partnerkám, mamám, sestrám, kolegyniam a všetkým ženám pripomínať, že sú v našich životoch dôležité, byť im oporou, pomáhať im, dávať im nehu a porozumenie.

Milé dámy, sviatok Medzinárodného dňa žien je príležitosťou na to, aby som vám aj ja touto cestou vyjadril nesmiernu vďaku a úctu. Skláňam sa pred vašou obetavosťou, ochotou, láskavosťou, ale i humorom a dobrou náladou, ktorou

okoreňujete chvíle nášho každodenného života. Prajem vám všetko najlepšie, dobré zdravie, veľa spokojnosti, porozumenia, lásky, šťastia, radosti a veľa úspechov v osobnom i pracovnom živote.

28. marec patrí všetkým pedagogickým pracovníkom. Tento deň, oslavovaný ako Deň učiteľov, sa viaže k výročiu narodenia pokrokového mysliteľa, pedagóga, filozofa, spisovateľa, teológa a tvorcu novej pedagogiky, Jána Amosa Komenského. Profesia učiteľa je jednou z najvznešenejších a najušľachtilejších profesií. Zahŕňa v sebe povinnosť, potrebu a chcenie odovzdávať novej generácii po tisícročia nazbierané poznanie a životné skúsenosti. Vážené pani učiteľky, páni učelia, riaditelia škôl, vychovávatelia a pedagogickí asistenti. Chcem vám poďakovať za vašu prácu v prospech našich žiakov, v škôlkach a školách našej obce. Želám vám hlavne veľa zdravia, trpezlivosti, mnoho radosti z práce a dosiahnutých výsledkov, dobrých, pozorných žiakov, podnetné a tvorivé prostredie.

S úctou

Mgr. Peter Jenča
starosta obce Valaská

Demografické údaje obce Valaská

Počet občanov k 31.12. 2022	3456
Počet narodených v r. 2022	22 detí, (z toho 9 dievčat, 13 chlapcov)
Počet manželstiev v r. 2022	22, (z toho 16 civilné, 6 cirkevné)
Úmrtia	20
Prihlásení na TP	34
Prestťahovaní v obci	64
Odstťahovaní z obce	45
Priemerný vek v r. 2022	43,41
Priemerný vek ženy	45,69
Priemerný vek muži	41,01

Starosta obce informuje

Milí Valaštania,

aj v novoročnom vydaní Valašianskeho hlásnika vás chcem informovať o dianí v našej obci. Tak ako každý rok, sme aj počas roka 2022 pomáhali rôznym organizáciám, finančne sme podporili naše kultúrne telesá, či občianske združenia. Som veľmi rád, že sa nám aj napriek rôznym prekážkam v predošlých rokoch ovplyvnených pandémiou úspešne podarilo začať s realizáciou niektorých plánovaných projektov, a tým posunúť kvalitu života v našej obci o niečo vyššie. Akonáhle nám to počasie umožní, dokončíme nové detské ihrisko na Švermovej ulici, bezbariérový vstup do zdravotného strediska a spustíme do prevádzky novovybudované kontajnerové stojiská, ktoré obec prevezme do vlastníctva a užívania po odstránení nájdenných nedostatkov. Po niekoľkých jednaniach so Slovenskou správou ciest a Železnicami Slovenskej republiky sa podarilo zrealizovať vyasfaltovanie cesty prvej triedy I/72 v miestnej časti Piesok a rekonštrukciu prechodu cez železničné priecestie pri železničnej stanici.

Už teraz však pociťujeme, že avizované ekonomické opatrenia štátu financované z obce, nová legislatíva spojená s navýšovaním cien energií či miezd zamestnancov štátnej a verejnej správy majú veľký vplyv na ekonomickú situáciu a fungovanie samospráv a obcí. Rápidne zvyšovanie cien plynu a el. energie sa premieta do obecného rozpočtu, a tým zároveň aj do celkového fungovania obce. Aj pre našu obec to bude znamenať, že v rámci bežného rozpočtu musíme počítať so zapojením rezervného účtu, nakoľko sa náš bežný rozpočet z dôvodu štátom prijatých zmien navýši o cca 150 000,- Eur. Preto projekty, ktoré sme v predchádzajúcom období pripravili, budeme musieť opatrne a citlivo vyberať, kde uprednostnené budú hlavne havarijné stavy a požiadavky občanov. Prioritou bude doriešenie chodníka 1/72 v miestnej časti Piesok, v rámci ktorého bude riešené aj verejné osvetlenie. Realizácia tohto projektu bude prebiehať v letných mesiacoch. Plánujeme začať s vybudovaním odstavných plôch pre vozidlá, kde momentálne

riešime stavebné povolenie a potrebné vyjadrenia dodávateľov el. energie, ako aj vodárenskej a plynárenskej spoločnosti. Taktiež budeme pokračovať v budovaní kontajnerových stojísk na sídlisku Valaská. V novej časti obce je dlhodobou prioritou rekonštrukcia cesty na ulici Hronská. Momentálne prebiehajú jednania so Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, ktorá bude realizovať rekonštrukciu kanalizácie a vodovodného potrubia.

V spolupráci s Technickými službami obce Valaská budeme postupne pracovať na revitalizácii studničiek v časti Piesok a odvodnení studničky nad ihriskom v materskej časti obce. Plánujeme aj zrekonštruovanie areálu futbalového ihriska, ako aj vytvorenie parkovacích miest. V pláne investičných akcií je taktiež realizácia dopravného značenia v obci, osadenie zrkadiel či výmena stĺpov v havarijnom stave. Našou snahou je realizácia väčšiny projektov, ktoré sme si tento rok naplánovali, všetko však bude závisieť od financií, s ktorými môže obec nakladať aj po výrazných zásahoch štátu.

Zapájame sa do rôznych výziev, či už na realizáciu malých projektov v rámci envirofondov, ale snažíme sa získať aj finančné prostriedky na veľké projekty, ku ktorým bezpochyby patrí rekonštrukcia telocvične pri ZŠ Jaroslava Simana. Projekt na rekonštrukciu tohto objektu bol vypracovaný ešte v roku 2016. Z tohto dôvodu je potrebné aktualizovať požiadavky na dopracovanie projektu. Vzhľadom k enormnému navýšeniu cien materiálov riešime aktualizáciu predošlého rozpočtu, ktorá nám bude potrebná do následného zapojenia sa do každoročne opakujúcej sa výzvy projektu z Fondu na podporu športu, ktorý nám po úspešnom podaní žiadosti môže poskytnúť príspevok určený na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu športovej infraštruktúry. Získanie prostriedkov z externých zdrojov nebude v dnešnej dobe jednoduché, ale budem vás postupne informovať o prebiehajúcich procesoch. Rok 2023 bude pre nás plný výziev a ja pevne verím, že spoločnými silami zvládneme všetky stanovené ciele.

Mgr. Peter Jenča
starosta obce Valaská

Novinky z knižnice

Milí čitatelia a Valaštania, rada by som sa s vami podelila o novinky, ktoré sa počas uplynulých dní udiali v našej obecnej knižnici. Po zapojení sa do projektu Nadácie SPP – Podpora partnerstiev sme získali finančný príspevok na kúpu počítača a kompletného vybavenia pre širokú verejnosť. Projekt „Cez knižnicu do sveta“ je zameraný na podporu rozvoja všetkých generácií, ktoré nemajú k dispozícii vlastný počítač alebo pripojenie na internet. Počítač je taktiež určený pre žiakov, ktorí potrebujú pomoc so zadaniami a vyhľadávaním informácií do školy. So všetkým vám ochotne pomôžem, poradím. Nesmierne ma teší, že aj týmto smerom vieme rozširovať naše služby a uspokojovať potreby našich obyvateľov.

Bc. Barbora Morová

POĎAKOVANIE

Touto formou sa chceme poďakovať

Ing. Márii Pohančánikovej za jej prácu

hlavnej kontrolórky v našej obci.

Do ďalšieho osobného aj profesionálneho života jej prajeme pevné zdravie,

rozvahu a správne rozhodnutia

v prospech a rozvoj našej spoločnosti.

PaedDr. Matúš Magera

VÝSLEDKY REFERENDA

21. januára sa na Slovensku uskutočnilo referendum, kde občania mali možnosť v čase od 7:00 do 22:00 vyjadriť svoj názor na referendovú otázku:

„Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky je možné uskutočniť referendum alebo uznesením Národnej rady Slovenskej republiky, a to zmenou Ústavy Slovenskej republiky?“

Výsledky hlasovania v našej obci sú nasledovné:

	1. okr.	2. okr.	3. okr.	4. okr.
Počet voličov zapísaných v zozname voličov	1 184	1 032	441	257
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	380	317	114	70
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku podľa paragr. 24	380	317	114	70
Počet voličov, ktorí zaslali návratnú obálku z cudziny	0	0	0	0
Počet odovzdaných a zaslaných hlasovacích lístkov	380	317	114	70
Počet platných hlasovacích lístkov	376	316	114	70
Počet hlasov "ÁNO"	375	310	113	70
Počet hlasov "NIE"	1	6	1	0
Účasť vyjadrená v %	32,09	30,72	25,85	27,24

Predstavujeme vám nového hlavného kontrolóra obce Valaská

Na ustanovujúcom zasadnutí OcZ 23. 11. 2022 sa poslanecký zbor uzniesol na vyhlásení voľby kontrolóra obce Valaská, následne dňa 11. 1. 2023 po predstavení, resp. verejnom vypočutí 6 kandidátov v tajnej voľbe v 2. kole zvolili poslanci OcZ do pozície hlavného kontrolóra našej obce Mgr. Radovana Majerika.

Aké boli vaše pracovné začiatky a kde pôsobíte v súčasnosti?

Od absolvovania vysokej školy pracujem okrem iného nepretržite vo verejnej správe, či už v samospráve alebo štátnej správe. Začínal som ako referent na Meste Brezne, neskôr ako vedúci odboru živnostenského podnikania na Okresnom úrade v Brezne. V súčasnosti pôsobím ako riaditeľ odboru vnútornej prevádzky na Úrade Banskobystrického samosprávneho kraja (ÚBBSK), ktorý zastrešuje okrem iného napr. oblasti nakladania s majetkom, agendu nájomných vzťahov ÚBBSK a majetku v správe BBSK, výkon technických, prevádzkových a obslužných činností, vrátane služieb autodopravy, údržbu a opravy objektov ÚBBSK, obstarávanie nákupov a služieb na zabezpečenie chodu úradu či v dnešnej dobe významnú oblasť energetiky. Zároveň som členom Finančnej komisie pri Meste Brezne a hlavným kontrolórom Obce Bystrá.

Stali ste sa hlavným kontrolórom obce Valaská, čo vás motivovalo kandidovať na tento post?

Oblasti verejnej správy sa venujem prakticky od ukončenia vysokoškolského štúdia. Funkcia hlavného kontrolóra je blízka aj môjmu terajšiemu pôsobeniu, a preto som sa rozhodol o ňu uchádzať a využiť moje skúsenosti. Počas môjho aktuálneho pôsobenia na ÚBBSK sa nám okrem iného ako prvému kraju v histórii podarilo spasportizovať všetok nehnuteľný majetok

kraja (t. j. 710 budov) a prijať jednohlasne v zastupiteľstve naprieč celým politickým spektrom „Stratégiu nakladania s nevyužívaným a prebytočným nehnuteľným majetkom kraja“, ktorá nastavila transparentné procesy a postupy ako s takýmto majetkom nakladať, za podmienky prioritne zachovávať jeho využitie na verejnoprospešný účel a k predaju majetku na súkromné účely by tak malo dochádzať len vtedy, ak ho nevie využiť kraj, obce alebo štát a nemá už potenciál na napĺňanie verejných potrieb.

Na základe mojich niekoľkoročných skúseností a poznatkov z fungovania verejnej správy a môjho záujmu realizovať a zlepšovať pravidlá v tomto prípade v prospech obce Valaská som podal prihlášku na voľbu hlavného kontrolóra. Ako hlavný kontrolór, ktorý je základným kontrolným mechanizmom obce, chcem svedomito preverovať, či všetky rozhodnutia, postupy a zásady prijaté orgánmi obce, obec a kontrolované subjekty zabezpečili efektívne, s dodržiavaním všetkých platných predpisov, s riadnou ochranou majetku a zamedzením zneužitia systému.

Na čo sa chcete prioritne v oblasti kontroly zamerať?

Hlavnou úlohou v krátkom čase bude zmapovať situáciu a procesy na obecnom úrade a následne sa zamerať na to, či zverený majetok a financie obce sú využívané hospodárne, efektívne, transparentne, adresne a v súlade so zákonom. To je podľa mňa hlavná úloha každého

kontrolóra.

Viem, že práca hlavného kontrolóra je veľmi náročná, ale myslím si, že moje doterajšie pracovné skúsenosti a znalosti fungovania verejnej správy a majetkových vzťahov medzi orgánom verejnej správy a organizáciami, ktoré obec zriaďuje, sú vhodným predpokladom na kvalitný, zodpovedný a spoľahlivý výkon funkcie hlavného kontrolóra. Zákony, podľa ktorých kontrolór vykonáva kontrolnú činnosť upravujú postup hlavného kontrolóra pri výkone kontroly, ale neupravujú striktné to, ako sa k výsledkom kontroly dopracovať tak, aby podľa zákonných nariadení dokázal hlavný kontrolór preskúmať hospodárenie s finančnými prostriedkami, majetkom obce, či plnenie všeobecne záväzných nariadení a pod. Tieto postupy záležia na vedomostiach a skúsenostiach kontrolóra, a rovnako závisia od jeho znalosti fungovania miestnej samosprávy.

rozhovor pripravil
člen RR VH Matúš Magera

MATIČNÝ POCHOD

Priatelía, Valaštania a matičiari!

Pozývame vás na matičný pochod «S úctou a vďakou» k pamätníku padlým rumunským vojakom na Hnusnom. Program si pre nás pripraví žiaci ZŠ Jaroslava Simana vo Valaskej. Stretneme sa v deň oslobodenia našej obce, teda 6. marca 2023 o 8:00 pred Obecným úradom vo Valaskej. Tešíme sa, že spolu s nami aj takouto formou vzdáte hold tým, ktorí bojovali za to, aby sme my mohli žiť slobodne.

PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská

Spomienkami na obete a hrdinov 2. svetovej vojny môžeme poukázať na hrozby súčasnosti

Minulosť našej obce je neodmysliteľne spätá s útrapami ľudí, ktorí prežili 2. sv. vojnu. Preto si každoročne pripomíname toto obdobie, ďakujeme za hrdinstvo miestnych obyvateľov, ktorí ani v ťažkej dobe nezabúdali na to, čo je v živote dôležité. Nebáli sa postaviť na stranu spravodlivého boja za slobodu a aktívne sa zapájali do príprav národnoslobodzovacieho boja. SNP bolo potlačené, ale odpor našich spoluobčanov to neoslabilo, a to aj napriek tomu, že koniec roka 1944 bol pre miestnych obyvateľov ťažký. Valaská sa nedobrovoľne stala miestom pobytu Nemického veliteľstva a naši dedovia s nevôľou sledovali nemecké vojenské prepady do okolitých obcí. Obyvateľstvo žilo v strachu a pod stálym útlakom okupačných vojsk. Blížil sa koniec januára a

miestni s obavami sledovali, čo sa deje v Brezne. Dunenie výbuchov a strelba nevešteli nič dobré, a keď vstupom oslobodzujúcej sovietskej a rumunskej armády do Brezna Nemci a Maďari nariadili ústup, strach a obavy obyvateľov Valaskej boli ešte väčšie. Deň za dňom, týždeň za týždňom vojna decimovala Valašťanov až do prvého marcového týždňa. V noci z 5. na 6. marca sa nemecké vojská stiahli zo všetkých obranných pozícií a obyvatelia Valaskej sa dňa 6. marca 1945 zobudili do slobodného rána. Valaská bola slobodná, ale za vysokú cenu. Mnoho rodín zostalo bez otcov a bez synov a na večnú pamiatku týmto hrdinom stoja v našej obci pomníky padlým v I. a v II. svetovej vojne. Im patrí naša vďaka tak, ako naša vďaka a úcta patrí aj obrovskému množstvu obetí

z radov oslobodzujúcej sovietskej a rumunskej armády. Počet padlých sa odhaduje na niekoľko tisíc. Aj oni boli čísi synovia a aj keď sa túžili vrátiť k svojim blízkym, predsa len dokázali priniesť tú najvyššiu obeť za ľudí, ktorých ani nepoznali a v zemi, ktorá bola ďaleko, ale naveky sa im stala miestom ich posledného odpočinku. A práve pre tieto obete sme povinní každoročne pripomínať históriu našej obce, históriu Slovenska a ľudstva spojenú s celosvetovým vojnovým konfliktom.

Dlhých 78 rokov hovoríme o všetkých útrapách, ktoré museli prežiť naši predkovia. Spomíname na milióny zbytočne premrhaných ľudských životov, poukazujeme na celú nezmyselnosť vojnového konfliktu, a predsa sme sa nepoučili. Politickí lídri nezodpovedne

a s absolútnou absenciou diplomacie neuvážene vzájomne vyslovujú veľmi vážne obvinenia a s bezrestnou ľahkovážnosťou podnikajú veľmi vážne rozhodnutia, ktoré už nie je možné vziať späť.

Najväčšou chybou súčasnosti, ktorá sa deje u nás i vo svete, je potieranie historických faktov, prekrúcanie pravdy na obraz vládnucich garnitúr, a čo je nebezpečné, za aktívnej účasti médií. V Európe sa deje niečo bezprecedentné. Prejavy nacizmu sú prehliadané, jeho stúpenci sú vo svojich prejavoch stále otvorenejší a my sa prizeráme.

Preto som presvedčený, že je morálnou povinnosťou slovenského zväzu protifašistických bojovníkov nebať sa hovoriť o podložených faktoch toho, čo sa deje vo svete, akokoľvek by boli nepríjemné. Je treba za pomoci renomovaných historikov vysvetľovať laickej verejnosti skutočnú pravdu. Za pomoci odborníkov upozorňovať na chyby, ktorých sa dopúšťame a s podporou silnej obrovskej členskej základne našej organizácie sa nebať ani konštruktívnej kritiky zlých vládných rozhodnutí. Toto je skutočný zmysel existencie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Nie je to len pripomínanie temnej histórie, vzdávanie úcty padlým hrdinom, či morálna ochrana ich obetí. Je povinnosťou Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov vysvetľovať – správne, odborne a pravdivo príčiny a dôsledky toho, čo sa deje okolo nás teraz, v súčasnosti, čo sa deje za našimi hranicami a ako veľmi to môže ovplyvniť aj naše životy.

Ing. Peter Bánik
Predseda ZO SZPB

100 rokov

Náš miestny odbor Matice slovenskej v tomto roku oslavuje storočnicu. Celý rok sa bude niesť oslavnou atmosférou. Pri každej jednej akcii, ktorú tento rok zrealizujeme, si budeme pripomínať veľké, ale aj malé medzníky našej spoločnej matickej histórie. Oslavy vyvrcholia

slávnostným programom a veľkým prekvapením, ktoré si pre vás, naši Valašťania, pripravujeme v rámci Valaštianskej kultúrnej jesene. Touto formou ďakujem za podporu finančnému oddeleniu Obecného úradu vo Valaskej, vedeniu obce ako aj poslancom OcZ no a samozrejme vám všetkým známym aj neznámym, ktorí nás akokoľvek formou podporujete. Pribežne vás budeme informovať o našich aktivitách. Tešíme sa na vašu podporu a pomoc. Verím a dúfam, že spoločne všetci ako jedna rodina oslávim storočnicu nášho miestneho odboru Matice slovenskej, ktorý je súčasťou najstaršej ustanovizne Slovákov v našom štáte.

Matica slovenská tu bola, je a zostane – záleží len na nás, s akou silou a hrdosťou.

PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská, člen výboru MS v Martine

Spevokol LIPKA pri MO MS Valaská NA VÝZNAMNEJ SLÁVNOSTI VO ZVOLENSKEJ SLATINE

Dňa 5. 1. 2023 sa vo Zvolenskej Slatine konala významná udalosť. Slávnostné odpoludnie, ktoré bolo venované 30. VÝROČIU SLOVENSKEJ ŠTÁTNOSTI.

Hlavným organizátorom bol prvý podpredseda MATICE SLOVENSKEJ, Mgr. Marek Hanuska, dlhoročný predseda MO MS vo Zvolenskej Slatine, za spolupráce obce Zvolenská Slatina.

Dostalo sa nám cti, zúčastniť, obohatiť, spríjemniť slávnostnú atmosféru našim spevom, našimi piesňami.

Počas celého slávnostného aktu

v sále zneli piesne nášho speváckeho telesa. Piesne rôzneho charakteru. Hymnické, biblické až po naše piesne ľudové.

Na záver slávnostného dňa, spevokol spieval pieseň z filmu RODNÁ ZEM.

Pritomní v sále, pozvaní, ocenení, organizátori všetci spievali s nami. Spevokol LIPKA si vyslúžil obrovský potlesk.

Podujatie sa nieslo v slávnostnej a profesionálnej atmosfére.

Na slávnostnom podujatí bolo ocenených niekoľko významných osobností.

A ešte niečo. Zvolenská Slatina je obec, počtom obyvateľov možno ako naša Valaská.

A v tejto obci žili mnohé významné osobnosti. Napr. spisovateľky T. Vansová, M. Ďuričková, sochár J.

Kulich, vynálezca vrtuľníka J. Bahyl. Ďakujeme, že sme boli súčasťou osláv 30. výročia SLOVENSKEJ ŠTÁTNOSTI.

Výbor spevokolu LIPKA pri MO MS vo Valaskej

TROJKRÁĽOVÝ KONCERT spevokolu LIPKA

Dňa 6. 1. 2023 sme v našej farnosti, tak ako v celej Cirkvi, slávili sviatok Zjavenia Pána. Patrí k najstarším kresťanským sviatkom a považuje sa za ukončenie vianočného obdobia. Hovorí sa mu aj sviatok Troch kráľov.

V tento deň sme ho slávili aj my, v kostole sv. Martina, speváci spevokolu Lipka pod vedením Martinky Hricoviny. Pritomných privítala Evka Hanková a svojím príhovorom vniesla medzi všetkých príjemnú sviatočnú atmosféru. Náš repertoár bol zostavený z vianočných piesní a kolied, ktoré boli umocnené poetickým prednesom Mirka Mihoka, Evky Hankovej a duchovným zamyslením Lidky Rolincovej. Na záver koncertu sme si spoločne zapievali Tichú noc.

Srdečná vďaka patrí nášmu duchovnému otcovi Martinovi Trojanovi a biskupskému úradu, že nám umožnil našim spevom sláviť a spoločne precítiť čaro vianočného času.

Činnosť dôchodcov JDS Piesok v roku 2022

Naša skupinka seniorov pôsobiaci na Piesku ani v minulom roku neotáľala a pripravili sme spoločne niekoľko aktivít. Tradičné šišky a čaj s rumom nechýbali počas fašiangového posedenia vo februári. Za ním nasledovalo MDŽ. Po revolúcii sa tento sviatok dostal do úzadia. Na našom posedení pri tejto príležitosti nás veľmi potešil pán starosta Jenča, ktorý nás obdaroval červenou ružou. Na Piesku už tradične nesmie chýbať vynášanie Moreny. Minulý rok sa k nám do sprievodu zapojil okrem obyvateľov Piesku a detí z materskej školy aj MO MS vo Valaskej. Hojná účasť a silný potlesk potešil deti z MŠ, ktoré si pripravili krásny program. V apríli

zorganizovala JDS Valaská výlet do Banskej Štiavnice. Spoločne sme sa vybrali na kalváriu, navštívili sme Dom Maríny, ktorá bola láskou slovenského básnika Andreja Sládkoviča. Na záver sme navštívili najväčší drevený pohyblivý betlehem na Slovensku. Výlet mal nielen oddychový, ale i poznávací účel. Prišiel september a s ním naše obvyklé športové hry pri Hostinci pod Ťubočou. Spoločne sme si zasúťažili a zabavili sa. Na záver roku sme si pripomenuli mesiac úcty k starším, ktorý nám spríjemnil pekný kultúrny program. Nezabúdame ani na našich jubilantov, s ktorými sme to patrične oslávili.

Olga Kováčiková

Koledovanie Dobrá novina v našej farnosti

Aj tento rok sa naša farnosť zapojila do koledovania Dobrá novina. Mottom 28. ročníka je zvolanie "Zmeňme púšť na záhradu". Chceme povzbudiť deti, mladých i starších koledníkov, aby svojimi talentami a darmi prispeli i tento rok k pozitívnej zmene vo svojej farnosti i v krajinách východnej Afriky. Zmena ako taká vôbec nie je ľahká vec. Častoťrát totiž znamená, že musíme vymeniť niečo známe, komfortné, „naše“, za niečo nové, nepoznané a zo začiatku cudzie. Zmena aj bolí, nesie so sebou strach. No tiež očakávanie, radosť, možnosti. Vďaka odhodlanosti a radostnej službe našich detí a ich vedúcich dokážeme na Vianoce meniť púšte a spúšte, ktoré nás obklopujú. Tento rok naše príspevky poputujú do Kene, konkrétne do kraja Samburu. Podporíme projekt ekologického farmárčenia. Projekt realizujú jarumalskí misionári, pôvodom z Kolumbie. Cieľom projektu je vytvoriť komunitné poľia a záhrady, kde sa miestni ľudia učia pestovať vlastné ovocie či zeleninu. Takto sa im dostáva pestrej stravy a vitamínov.

V našej farnosti sme koledovali 27. decembra 2022 od 14.00 hod. Do koledovania sa zapojilo 25 detí a 5 vedúcich. Koledníkov prijalo 29 rodín. Pre tých, ktorí nemohli prijať koledníkov vo svojich príbytkoch, bola pripravená v kostole pokladnička. Príspevky boli štedré a vykoledovali sme 1 500 eur. Všetkým darcom a aj deťom a vedúcim skupín koledníkov úprimne ďakujem.

Mgr. Kristína Magerová – zodpovedná osoba Dobrej noviny vo farnosti Valaská

Od srdca k srdcu

Už tretíkrát sa v predvianočnom období v našej obci uskutočnila charitatívna matičná zbierka. Tentokrát jej cieľom bolo potešiť starších, chorých alebo osamelých občanov, spríjemniť im najkrajšie sviatky v roku – Vianoce a pripomenúť im, že je tu stále niekto s dobrým srdcom, kto na nich myslí. Členky nášho miestneho odboru navštívili a obdarovali malým darčekom vybraných občanov vo všetkých troch častiach našej obce. Stretnutia boli plné emócií a vďaky. Sme veľmi radi, že aj vy ste sa stali súčasťou tejto krásnej myšlienky a poďakovanie patrí každému, kto sa zapojil a prispel akoukoľvek sumou. Určite budeme v tejto činnosti pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

Alena Kureková, členka výboru MOMS vo Valaskej

Z NOVOROČNÉHO KONCERTU TANEČNÉHO ORCHESTRA VALASKÁ

Obdobie COVIDu, keď kultúrny život na Slovensku bol zmrazený a takmer zastal, je, veríme už definitívne za nami. Aj my sme sa pustili znovu do roboty, aby sme stihli pripraviť program na minuloročný 50. ročník Festivalu dychových hudieb, a potom po letných prázdninách sme si povedali: „Keď môžu mať novoročný koncert viedenskí filharmonici každý rok, skúsme to aj my.“ V tejto náročnej dobe, poznačenej mnohými negatívami, ktoré nás trápia a zdá sa, že toho pekného je v našich životoch akosi menej, sme vás chceli aj my aspoň trochu potešiť peknými piesňami a melódiami, vytvoriť atmosféru pokoja a pohody. Pokoj a pohoda – to sú Vianoce – ako rýchlo pominuli, ale predsa – prečo by sme si na ne nezaspomínali? Oslava nového roku a spomienka na Vianoce boli tou základnou niťou nášho koncertu, na ktorej boli navlečené perly v podobe svetových hitov, ktorými bol náš koncert popretkávaný. Novoročný koncert

sa konal v zasneženú nedeľu 22. januára. Snažili sme sa pripraviť vám pestrý program k oslave nového roka, ale zaspomínali sme si aj na Vianoce, odznali piesne známe aj menej známe, niektoré ste už poznali, niektoré boli nové. Zaspievali vám ich naši skvelí speváci – Jarmila Bániková, Jozef Ambróz a Martin Vetrák. Sme veľmi radi, že Maťko vždy, keď môže, príde s nami zaspievať. Tanečný orchester má medzi sebou nielen amatérov, ale aj profesionálov, učiteľov hudby z našej ZUŠ-ky, zo ZUŠ v Brezne. Sú našou oporou. Možno by ste nikdy nepovedali, že dokážeme zahrat aj časť symfónie Antonína Dvořáka Z nového sveta. No aj vďaka týmto skvelým muzikantom sme si to trúfli. Jednou z nich je aj Adriana Bundová, multiinštrumentalistka, u ktorej zaznelo Largo z Novosvetskej symfónie, samozrejme v úprave pre bigband. Na gitare sólo v skladbe Begin the Beguine zahrál Jozko Ambróz a na chvíľu sme sa ocitli aj pri mori

na pláži Copacabana prostredníctvom známej samby. Ďakujeme všetkým divákovi, ktorí nás prišli povzbudiť. Ich potlesk a standing ovation boli pre nás potešujúcou odmenou.

Na záver sa chceme poďakovať pánovi starostovi a obecnému zastupiteľstvu za poskytnutie sály kultúrneho domu na tento koncert a celoročnú podporu. A tak, ako sme to urobili spoločne na koncerte, prajeme vám všetkým aj touto cestou zdravý, pohodový, úspešný a najmä šťastný nový rok!

Róbert Hlaváčik

Autorka fotografií: Martina Jenčová

Matej Veselka, talent z Valaskej

Náš člen Maťko Veselka odohral v utorok 14. februára svoj magisterský koncert na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne.

Bol to úžasný zážitok počuť ho v plnom nasadení, ako majstrovsky ovláda svoj klarinet.

Maťko končí svoje štúdium a už teraz naplno pracuje v Zlínskej filharmónii ako hráč na 1. klarinet.

Maťko, všetci sme na teba hrdí a prajeme ti veľa zdravia, šťastia, úspechov a veľa krásnej hudby.

Kolektív TOV

Foto: R. Hlaváčik

PODPORTE TANEČNÝ ORCHESTER

DAROVANÍM 2 % z daní

Vážení priatelia, sympatizanti nášho orchestra, budeme vám veľmi vďační, ak nás podporíte aj cestou darovania 2 % z daní. Oficiálne sme registrovaní ako Občianske združenie Dychový orchester Valaská.

Tlačivo nájdete na našej facebookovskej stránke alebo u ktoréhokolvek člena, prípadne pošleme

na e-mail, cesta sa vždy nájde.
Vopred vám ďakujeme.

Kolektív TOV

Uvítanie detí do života v našej obci

Nad kolískou jasná žiara.
Ktože sa to nad ňou skláňa?

Tri sudičky, devy krásne,
pozerajú na dieťaťko spiace.

Hútajú a premýšľajú,
čo by mu prospelo viacej.

Jedna vraví - zdravie, šťastie,
druhá - bohatstvo a moc.

Tretia skromne poznamená:
Nech rastie a rozvíja sa

všetkým pre radosť.
Sú to vzácne dary.
Čo by sme ti ešte priali?
Veľa lásky, drobček milý.
A aby si mohol ozaj šťastne žiť,
nech nad tvojím rozumom
vždy vládne cit.
Iba tak môžu byť naše dary
užitočné pre teba
aj pre druhých.

....i takto krásne začala pani Majka Pacerová svojou básňou vítať naše detičky.

Súčasťou programu bolo nádherné vystúpenie detí Základnej umeleckej školy Valaská pod vedením pani učiteľky Martinky Hricoviny Škantárovej. Ich príjemné a jemné hlásky priam uspávali naše ratolesti. Nechýbal príhovor pána starostu, ktorý rodičom poprial prežitie tých najkrajších chvíľ.

Každá mamička dostala ružu, knihu spomienok pre bábätko a poukážku na nákup v tunajšej lekárni.

O fotenie sa postaral pán Bruchala, ktorý na pamiatku urobil krásne fotky s naším dieťaťkom v kolíske.

V mene všetkých zúčastnených srdečne ďakujeme.

Mgr. Lucia Karolová

Centrum príležitostí vytvára priestor pre zlepšenie života komunity

Centrum príležitostí Valaská - ZMR („ďalej len CPV“) je mimovládna organizácia, ktorá vyvíja a realizuje vzdelávacie, zamestnanecké, zdravotné a sociálne aktivity pre sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva od roku 1999. Jeho poslaním je vytvárať príležitosti na budovanie multikultúrnej spoločnosti a inklúzie sociálne vylúčených skupín s akcentom na rómske spoločenstvo a zdravotne znevýhodnené obyvateľstvo. Centrum príležitostí je poskytovateľom sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách.

V roku 2014 otvorilo vo Valaskej Komunitné centrum Horehronie. Za uplynulé obdobie realizovalo

desiatky domácich a medzinárodných výchovno-vzdelávacích, preventčných projektov týkajúcich sa začleňovania Rómov a asistencie zraniteľným skupinám.

Jedným z prvých projektov CPV bol úspešný celoslovenský pilotný projekt „Rómsky asistent učiteľa“, ktorý sa realizoval v 36 okresoch Slovenska. 198 absolventov projektu – asistenti učiteľa, boli zamestnaní priamo na školách. V roku 2014 Centrum príležitostí otvorilo vo Valaskej Komunitné centrum Horehronie. Za 8 rokov svojej existencie pomohlo viac ako 120 ľuďom z komunity nájsť si prácu doma a v zahraničí, alebo ísť študovať na vysokú školu.

Sociálny podnik WASCO - družstvo bol založený občianskym združením Centrum príležitostí Valaská. WASCO je certifikovaná pracovňa, ktorá ponúka služby prania, chemického prania, čistenia a žehlenia. Pracovňa prijíma veľkokapacitné zákazky v rámci celého Slovenska. Okrem mnohých hotelov a univerzít, medzi zákazníkov pracovne patria aj klienti ako: čestná stráž prezidentského paláca, centrá podpory či Ministerstvo obrany SR. Centrum príležitostí vytvára priestor pre zlepšenie života komunity prostredníctvom:

- vytvárania pracovných miest, aj pre tých, ktorí majú špecifické potreby

- vzdelávacích aktivít (školení, tréningov a stáží) a programov pre deti a mládež

- poskytovania služieb sociálnej a komunitnej práce, ako aj poradenstva

Tento koncept, pracovne nazývaný „pod jednou strechou“, bude popri fungujúcich aktivitách rozšírený o komunitnú kuchyňu a služby sociálneho bývania.

Pri riešení zložitých životných situácií je často potrebné nájsť a spojiť viac kúskov skladačky.

V Centre príležitostí Valaská veria, že všetci by mali dostať príležitosť na takéto spojenie a zlepšenie kvality našich životov.

Kristína Maková, Juraj Vozár

Máte doma predškoláka? Čo by mal vedieť?

- svoje meno a priezvisko, takisto mená najbližších členov rodiny,
- sám sa obliecť a obuť,
- sám sa najesť a obslúžiť na WC,
- orientovať sa v okolí domu a v okolí školy,
- pozapínať si gombíky a zaviazať šnúry,
- poznať základné pravidlá cestnej premávky (pozrieť sa, či môže vstúpiť na cestu, či nejde auto, že môže prechádzať len na zelenú farbu na semafore, že má prechádzať cez prechod pre chodcov),
- poznať základné farby a rozlišovať doplnkové farby,
- poznať základné geometrické tvary,
- poznať známe profesie,
- vedieť pomenovať bežné predmety a ich použitie,
- kresliť pevné a neroztrásené línie,
- vystrihnúť jednoduchý tvar podľa predkreslenej čiary,
- spočítať predmety do desať, alebo aspoň do 5,
- vedieť rozlíšiť prvú a poslednú hlásku v slove (ideálne vedieť vyhláskovať celé slovo alebo ho vytlieskať),
- správne držať ceruzku,
- nakresliť postavu.

Ako na to?

- veľa si spolu čítajte,
- veľa sa rozprávajte a pomenovávajú veci a deje okolo seba a vzťahy medzi nimi,
- nechajte dieťa pomáhať v domácnosti (vešanie bielizne, vykladanie umývačky riadu, vysávanie),
- kreslite, vyfarbujte, strihajte, lepte, hrajte sa s drobnými predmetmi – trénujete tak jemnú motoriku,
- hravou formou, napr. cestou autom rátajte predmety – autá, motorky, stromy, čokoľvek vám napadne, hrajte sa s písmenami a slovami

(na aké písmeno začína slovo okno, auto – mierne zvýraznite prvú hlásku), nechajte dieťa vymýšľať slová na vami zadanú hlásku,

- pri nástupe do prvého ročníka nie je potrebné vedieť čítať, prváci sa však musia počas prvého roka naučiť čítať a písať štyri typy písmen (veľké, malé, tlačené a písané), preto nie je na škodu, ak sa s nimi začnete zoznamovať už doma – ukazujte si niektoré písmenká pri čítaní, potom ich hľadajte všade, kam pôjdete (na pošte, na úrade, v obchode). Postačí, ak niektoré z písmen dieťa vizuálne spozná.

Neovláda vaše dieťa niečo z vyššie spomínaných vecí? Nevadí, to neznamená, že vaše dieťa nebude v škole úspešné. Stále je čas všetko dotréňovať alebo zostať ešte jeden rok v materskej škole. U detí je veľký problém viazanie šnúrok. Chce to čas a trpezlivosť. Niektoré dieťa sa to naučí hneď, iné to nevie ani v tretej triede. Ešteže existujú topánky na suchý zips a elastické šnúry J. Že nevie vaše dieťa vyhláskovať slovo? Nevadí, začnite hravou formou najprv určovať prvú hlásku v slove, potom skúste krátke slová vytlieskavať. Uvidíte, že sa aj vaše dieťa postupne skamaráti s hláskami a slabikami v slove. Vysvetľujte im bežné životné situácie, ako funguje nakupovanie, pošta atď. Je dobré, keď si vie dieťa poradiť a postarať sa o seba. A v neposlednom rade. Máme skvelé a skúsené pani učiteľky v predškolských triedach v našej MŠ Valaská. Obráťte sa na ne, určite vám poradia, ako zlepšiť oblasti, v ktorých má vaše dieťa nedostatky. Samozrejme, je dôležité nezúfať, ak vášmu dieťaťu niečo dlhšiu dobu nejde. Povzbudzujte ho, nech nemá pocit zlyhania a vy rodičia buďte trpezliví.

Mgr. Kristína Magerová,
špeciálna pedagógka

OKRESNÉ KOLO biologickej olympiády

Dňa 14. 2. 2023 sa uskutočnilo okresné kolo biologickej olympiády v Brezne. V januári prebehlo školské kolo, ktorého sa zúčastnilo 16 žiakov (deväť bolo úspešných riešiteľov), pričom 2 žiaci (Alex Predajniarsky, Matúš Badinka - obaja IX. B) postúpili na okresné kolo. V konkurencii 20 súťažiacich z 10 škôl regiónu skončil **Alex Predajniarsky na 1. mieste, Matúš Badinka na 5. mieste** (od druhého postupového miesta na krajské kolo ho delili len 2 body). Chlapcom blahoželáme k výsledku a ďakujeme za reprezentáciu nielen seba, ale aj našej školy. Alex ako postupujúci žiak z okresu Brezno nás bude reprezentovať na krajskom kole v marci v Banskej Bystrici.

PaedDr. Matúš Magera, učiteľ biológie

Karneval v materskej škole

Deti našej materskej školy vedia, že obdobie od Troch kráľov do Popolcovej stredy nazývame fašiangy a že fašiangy sú prechodom medzi zimným a jarným obdobím. Počas fašiangov prevláda bujará zábava a nebolo tomu inak ani v materskej škole, ktorou sa ozývala hudba a šťastný smiech detí. Karnevalom deti žili už celé týždne. Učili sa spievať fašiangové piesne a žartovné hry. Zhotovovali si rôzne škrabošky a karnevalové ozdoby. Triedy si za pomoci učiteľiek vyzdobili pestrofarebnými girlandami a balónmi. Vytúženého dňa sa nemohli dočkať, a tak sa aspoň každý deň rozprávali o tom, kto aká maska bude. Až konečne prišiel dlho očakávaný deň - 16. február 2023.

**ČO JE TU DNES VEĽKÝ BÁL? A ČI DÁKY KARNEVAL?
SPRIEVOD MASIEK KRÚŽI V KRUHU,
JEDNA MASKA STRIEDA DRUHÚ.**

Toto je len krátky úryvok textu kedysi známej pesničky zo Zlatej brány. Takto presne to vyzeralo aj na karnevale v našej materskej škole. Miestami sme mali pocit, že sme sa ocitli v rozprávkovom svete, kde ste mohli stretnúť princeznú, šašov, pirátov, víly, kovbojov, Batmanov, či Supermanov. Živočíšnu ríšu zastupovali lienky, včielky, tigre, mačičky aj psíčkovia. Deti v maskách spievali, tancovali aj súťažili, pritom to v niektorých maskách nebolo vôbec jednodu-

ché, ale deti to zvládli. Odmenou im bol pampúšik, ktorý im pripravili tety kuchárky v školskej jedálni a vajíčko s prekvapením. Veru, bol to veselý a vydarený fašiangový karneval.

Najveselejšie obdobie roka vystrieda štyridsaťdňový pôst, ktorý začína na Popolcovú stredu. Ukončia sa všetky zábavy a nastáva čas útlmu, čiže pôstu, ktorý končí na Veľkonočnú sobotu. Do Veľkej noci však ešte v materskej škole stihneme privítať jar. Na prvý jarný deň - 20. marca pôjdeme s deťmi hodiť do Čierneho Hrona Morenu - symbol odchodu zimy, chorôb a zlých síl. A budeme sa tešiť, že nám jar zaklope na dvere a predstavi sa v celej svojej kráse.

Mgr. Stanislava Kaliská

Fašiangový karneval

Každý z nás chcel byť aspoň raz v živote niekým iným. Hlavne keď sme boli deťmi, bola naša

fantázia popretkávaná tými najrozmanitejšími predstavami o tom, kým alebo čím by sme chceli byť. Vždy som mala rada karnevaly, dávali mi možnosť uletieť v čase i priestore a byť aspoň na chvíľu niečím či niekým v mojich očiach zaujímavejším. Aj naše deti majú radi karnevaly, ktoré im ponúkajú možnosť uletieť do neznáma. V uplynulom fašiangovom čase sme si v jedno utorkové dopoludnie túto zábavku dopriali. U nás v škole to nebola novinka, s karnevalom už máme nejaké skúsenosti, a tak sme všetci dúfali v jeho priaznivý priebeh. Rodičia deti vystrojili zaujímavými maskami s nádejou, že deti viac či menej ochotne preberú na seba rolu hasiča, spidermana, policajta, mušketiera, princeznej, čarodejnice, víly, klauna a veľa, veľa ďalších známych aj menej známych postavičiek. Vžiť sa do netradičných rolí sa rozhodli opäť aj pani učiteľky, ktoré sa prezliekli do modrých kostýmov - Šmolkov! Karneval všetkým spríjemnilo milé vystúpenie detí našej školy, ale aj kultúrny program, v ktorom sa predstavili súčasní aj bývalí zamestnanci školy. Porota starostlivo sledovala všetky kostýmy, aby spravodlivo odmenila tie najkrajšie. Potom sa už zábava mohla začať naplno. Karnevalová výzdoba umocňovala množstvo zábavy, ktoré si deti užili pri súťažných aktivitách a pri tancovaní. Bola to párty, ako sa patrí. Sledovať naše deti ako sa zabávajú bolo pre nás potešením. Tancovali, spievali. BAVILI SA! A my s nimi. Odmenou nám všetkým bola nielen radosť v očiach detí, ale aj sladké šišky, ktoré nám spoločnými silami pripravili rodičia a pani kuchárky zo školskej jedálne. Veríme, že všetci odchádzali z karnevalu príjemne unavení, plní dojmov z ďalšej vydarenej akcie.

Mgr. Nezbedová

A opäť jedno víťazstvo!

Už niekoľkokrát sme sa presvedčili o šikovnosti našich žiakov, ktorí pravidelne reprezentujú našu školu v súťažiach na miestnej ale i celoslovenskej úrovni. Potvrdilo sa nám to aj v tomto školskom roku, kedy sa žiaci zapojili do celoslovenskej prehliadky handicapovaných umelcov „WAY OF ART“, ktorú organizovalo OZ Creativ people Lip-tovský Mikuláš. Práce žiakov reprezentovali školu v dvoch kategóriách – výtvarné práce a výtvarné práce a výrobky. Po posúdení zaslaných výrobkov odbornou porotou sme získali veľmi cenné umiestnenie. V kategórii výtvarné práce získala 1. miesto Galina Krausová a 3. miesto jej dvojča Karin Krausová, obidve žiačky OUI Valaská. V kategórii výtvarné práce a výrobky získal 1. miesto Marek Farkaš, žiak 8. ročníka SZŠI Valaská, ktorý sa venuje keramike. Na výhercov sme veľmi hrdí a prajeme im veľa kreativity a tvorivých síl do budúcnosti.

Mgr. Ivona Nezbedová

Začleňujeme sa do pracovného života

Odborné učilište internátne vychováva a vzdelávala žiakov s mentálnym postihnutím už 35 rokov. Žiaci odborného učilišťa sa vzdelávajú v teoretických predmetoch v škole a praktické zručnosti získavajú v zmluvných pracoviskách. V školskom roku 2022/2023 spolupracujeme s okolitými zamestnávateľmi ako: Školská jedáleň pri ZŠ Valaská, ZHL Hronec, Tesco a Billa Brezno, Technické služby Valaská. Žiaci sa úspešne začleňujú do pracovného procesu a zamestnávateľia sú s ich prácou spokojní. Vo štvrtok 15. 12. 2022 prevádzku HM Tesco Brezno navštívili najvyšší predstavitelia Tesco biznisu. Z Anglicka prišiel Matt Simister – generálny riaditeľ pre strednú Európu, Jack Brabin /vpravo/ – finančný riaditeľ pre strednú Európu a Martin Kuruc – generálny riaditeľ pre Slovensko. V rámci Diverzity a Inklúzie sa stretli aj so žiakmi odborného učilišťa na odbornom výcviku v prevádzke. Porozprávali sa pár minút o tom, ako sa majú, ako sa im v TESCU páči. Žiaci pociťovali spočiatku zo stretnutia obavy, no po návšteve boli nadšení. Tretiaci mali zo stretnutia veľký zážitok. Vedenie Odborného učilišťa oceňuje ľudský a ústretový prístup za-

mestnancov TESCA v Brezne. Tešíme sa z obojstrannej výbornej spolupráce, ktorá vytvára príležitosti začlenenia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na trh práce.

Odborné učilište spolupracuje so zamestnávateľmi v obci: Školskou jedálňou pri ZŠ Valaská

a Technickými službami. Sme veľmi radi, že aj naša obec podporuje žiakov so zdravotným znevýhodnením a vytvára im priestor na seba realizáciu a začlenenie sa na pracovný trh. Veríme, že naše spoločné úsilie sa zúročí a každý žiak si nájde pracovné uplatnenie a zmysluplné naplnenie života.

Ing. Martina Turňová
OUI Valaská

Táto nádherná tradícia je súčasťou našej obce už niekoľko desaťročí. Fašiangové obdobie trvá od Troch kráľov do Popolcovej stredy. Fašiang predstavuje začiatok pôstu, ktorý trvá až do Veľkej noci, a preto to bola posledná zábava pred týmto obdobím. Začína sa sprievodom, ktorý ide cez celú dedinu. Sprievod sa skladá z množstva krojovaných ľudí a masiek. Na čele ide richtár, za ním mladý ženich s nevestou, družičky a družbovia a tiež starý otec so starou mamou. Sprievod je znázornením malej dedinskej svadby. Nesmú chýbať ani masky zvierat, ktoré slúžili na odháňanie zlých duchov. Tradičnými maskami sú dvojhlavý kôň, medveď, prasa či krava. Súčasťou je tradičný pestro vyzdobený voz s koňmi. Na voz sa maľovali vtipné karikatury, ktoré znázorňovali nejakú udalosť, ktorá sa v dedine stala počas minulého roka. Pri tejto tradícii nesmela chýbať ani živá ľudová hudba, ktorá vyhrávala do spevu i tanca. Sprievod prešiel takmer každým domom, kde vytancovali a zabávali domácich. V sobotu 18. februára zaznel spev našich bursovníkov ulicami Valaskej. Bursovný sprievod vyrazil z materskej časti obce a presúval sa ulicami Valaskej. Valaštania sa nezapreli svojou pohostinnosťou a my sme ich za to do syňa vytancovali. Na námestí sa pokrstili nové masky a členovia bursovej chasy. Do tanca sme z obecného úradu vytiahli aj pána starostu a pani prednostku. Celý sprievod oplýval dobrou náladou a ani sme sa nenazdali a prišiel večer a s ním fašiangová zábava. O polnoci Padre Radko pochoval našu milovanú kamarátku basu, a tak sme sa na čas symbolicky rozlúčili a zahájili pôstne obdobie.

Patricia Pilarová

FAŠIANGY VALASKÁ

REMESLO MÁ ZLATÉ DNO

Cestujeme svetom, navštevujeme rôzne miesta s cieľom vidieť, skúsiť a poznať. Miesta, mestá a zaujímavé akcie, kde môžeme stretnúť veľa zaujímavých ľudí. A pritom nám niekedy uniká, že pracovníci a šikovní ľudia bývajú často priamo pred nami. Jedným z nich je aj náš rodák, Maroš Bielik, ktorý sa popri svojej práci vo firme Technos Hronec venuje už 25 rokov umeleckému nožiarstvu. Niekoľkoročné dlhé sedenie či státie pri namáhavej práci, málo času na rodinu. Napriek tomu miluje to, čo robí. Jeho výrobky si našli miesto v mnohých kútoch Slovenska i v zahraničí. A tak sme ho poprosili, či by sa so svojimi skúsenosťami v oblasti výroby nožov, mečov a valašiek nepodelil aj s nami, prostredníctvom príspevku v našich obecných novinách.

„Moja záľuba v tejto oblasti trvá už dobrých 25 rokov. Vtedy som po ukončení SOU hutníckeho začal pracovať v ŽP Podbrezová, kde som sa priučil výrobe rôznych nástrojov. To ma viedlo k tomu, že som sa začal viac zaujímať o rôzne techniky výroby a zdobenia kovov, gravírovanie od jednoduchých rytín až po hlboké plastiky. Nože vyrábam z nerezových ocelí a damaškovej ocele, podľa vlastných návrhov alebo na prianie zákazníka. Kovania nožov vyrábam z duralu, hliníka,

mosadze, medi, nerezu. Na výrobu rukovätí používam parožie, jeleniu kosť, rôzne druhy dreva, kožu. Po vypracovaní návrhu začínajú hodiny náročnej práce, od prvého kontaktu s oceľou až po najmenšie detaily. Motívy na zhotovených nožoch sú rôzne, väčšinou sú to obrazy zvierat, venovanie, iniciály a podobne. Okrem nožov sa venujem aj výrobe mečov, loveckých tesákov, valašiek, ale tie vyrábam len na zákazku na želanie zákazníka. Za 25 rokov umeleckej práce som sa zúčastnil mnohých výstav a súťaží, podarilo sa mi získať množstvo ocenení. V roku 2000 som získal titul Najproduktívnejší návrhár nožov v súťaži Nôž KNIFE MESSER PRAHA 2000. V tom istom roku ma oslovil vtedajší pán starosta, aby som vyrobil valašku pre profesora MUDr. Jaroslava Simana pri príležitosti udelenia čestného občianstva obce Valaská. Ďakujem, bolo mi ctou. Niekoľkokrát som získal ocenenie v súťaži Poľovnícky nôž roka, v roku 2008 som sa stal absolútnym víťazom vo všetkých kategóriách. V roku 2009 som získal cenu za najzaujímavejšiu expozíciu v kategórii Zdobené poľovnícke nože. Veľkej pocty sa mi dostalo od vojenských lesov SR, ktorí si ma vybrali spomedzi slovenských výrobcov nožov, aby som pre nich vyrábala lovecké nože. Na základe ich objednávky

sa vyrobil nôž pre pána prezidenta Ivana Gašparoviča k jeho 70. narodeninám. V poslednom čase sa už nezúčastňujem žiadnych výstav aj nožov už vyrábam menej ako predtým. Začal som sa venovať kovaniu sendvičových čepeľí nožov, čo znamená zloženie čepele z viacerých druhov ocele preložených mosadzou a meďou. Do budúcnosti by som chcel vyskúšať aj nikel. K nožom vyrábam kožené, ručne šité puzdra, ktoré sú zdobené a dotvárajú konečnú podobu noža. Moje výrobky sú určené nielen pre poľovníkov, milovníkov prírody, ale pre každého, kto potrebuje nôž, prí-

padne ho chce niekomu darovať. Ďakujem za priestor a možnosť prezentovať svoje umenie.”

Na záver by som sa chcela p. Bielikovi poďakovať za jeho príspevok a popriať mu za seba aj za všetkých čitateľov veľa úspechov a čo najviac spokojných zákazníkov. Veď za 25 rokov má medzi majstrami tohto remesla svoje pevné miesto.

Mgr. Nezbedová

Dá sa porozumieť tomuto svetu?

Dnes som vstal skoro,
pod hrudou nebol pokoj
na spanie.
Ťažkým robil moje dýchanie.
Večer som sa ukladal s otázkou:
Dá sa porozumieť tomuto svetu?
Aspoň kde-tu.

Vo sne kráčal som horou,
ukrýty pod plachtou korún,
istý si ničím.
Pod nohami šušťalo lístie,
keď v tom zakopal som o kameň.
Z hlavy vytryskol mi prameň.
Krví.
Kričím!

Žena so mnou myká,
mňa sen drží v tom lese.
Som v strašnom strese,
no cez koruny presvitá svetlo.
Nie je to temná hora,
nie je to teda nočná mora.

Kráčam za ním,
vyleziem von z húštiny.
Vydýchnem neklud,
schádzam dolu do doliny.

Na dohľad dedina -
tabuľa Valaská časť Piesok,
obrátená trsom liesok.

Už zase kričím,
šťastím: Heuréka!
Budím sa -
tá rieka,
veď to je Hron!
Pod Dielom môj rodný dom!

Šepnem si pokojne,
azda je po vojne.
Obstál som dôstojne,
pri otázke:
Dá sa porozumieť tomuto svetu?

Ak aj nikde inde nie,
tak určite tu!
Ponad Diel
môj šepot ozvenou znie.
Peter Babčan

Čo rozprávali pamätníci

O ŽIVOTE NA ŠKOLSKEJ ULICI

Keď som mala štyri roky, presťahovali sa moji rodičia zo starej Valaskej do sídliska, na Školskú ulicu.

Dovtedy sme mali spoločné bývanie so starými rodičmi v dome na Ihráči, čo je časť v starej Valaskej, nad Skalkou. Bola tam kuchyňa, jedna izba, špajza. Kúpeľne ľudia v dedine ešte nemali. Na pranie a kúpanie v drevenom koryte slúžila veľká miestnosť v prízemí, nazývaná vaškuchľa. Dvor, maštal, humno, domáce zvieratá, Skalka, Zahumná, to bol môj doterajší detský svet.

Pohľad na Školskú ulicu, zo starších čias

Aby sa otec, zamestnanec podbrezovských železniární dostal do poradníka na podnikový byt, musela to odobriť komisia, ktorá prišla skontrolovať pomery bývania. V izbe mali postele starí rodičia, prastarý otec, rodičia a stála tam aj moja detská postieľka. Skrine, stôl, stoličky a už sa tam nedalo ani prejsť.

Keď rodičom prideliť dvojizbový byt na Školskej ulici, mama bola šťastná, rýchlo si zvykla na komfort. V činžiaku bolo ústredné kúrenie, teplá voda, práčovňa s bubnovou pračkou a žmýkačkou, sušiareň bielizne s veľkým mangľom na žehlenie.

Môj život sa ocitol v dvoch svetoch. V tom starom, u starých rodičov, kde som pociťovala voľnosť na dvore, v záhrade. Môj nový svet okrem výhod bývania v činžovom byte priniesol nové priateľstvá, sídliskové hry, blízkosť škôlky, školy, obchodov.

Zážitkov a spomienok na desaťročný pobyt na Školskej ulici mám neúrekom. V našom činžiaku, zo severnej strany, bola pre stavebných robotníkov zriadená krčma, ktorej hovorili Mexiko. Keď prvú obchodnú jednotku na sídlisku prerobili na reštauráciu Texas, priestory bývalej krčmy Mexiko sa zmenili na výstavnú miestnosť obrazov. Neskôr v týchto priestoroch otvorili obchod s potravinami - samoobsluhu, kde bola vedúcou pani Eremiášová. (Dnes je tam detičkáreň, herňa pre deti.) Vo vedľajšom bloku, v prízemných miestnostiach boli prevádzky, služby pre obyvateľov, ako holičstvo, kaderníctvo, krajčírstvo Vkus, sklenárstvo a čo bolo pre mňa najdôležitejšie – cukráreň.

Základná škola na Školskej ulici, ktorú som začala navštevovať v roku 1958, stála neďaleko nášho činžiaku. Mojm spolužiakom bol aj Tibor Pravický. Jeho mama predávala v cukrárni, kde som chodila aj trikrát denne. Otcovi kúpiť sódu, sebe malinovku, zákusok, či zmrzlinu.

Pani Mária Pravická, vedúca cukrárne, bola zo starej obchodníckej rodiny Dropčovcov z Brezna. Pre nás, deti, to bola Tiborova mama. Ako mladá odovdela a na syna bola sama. Keď som prišla zo školy, moja prvá cesta viedla do cukrárne. Tibor bol v družine a ja som išla zreferovať jeho mame, akú známku dostal, ako sa správal, mali sme jednoducho takú dohodu.

Zariadenie v cukrárni tvorili boxy – vysoké kreslá so stoličkami a bočnými taburetami. Presklený pult bol vždy plný zákusok, vedľa neho zariadenie na výrobu zmrzliny. Na zadnej stene vo vkusných vitrínach boli vystavené dezerty a čokolády. Vrchné poličky prináležali koňakom a vínu. Malinovka bola v sklených fľaškách, oranžová, žltá a červená (s príchutou pomaranča, citróna, maliny). Návštevníci, ktorí obsadili boxy, dostali malinovku do pohára. Takisto aj zmrzlina – vanilková, čokoládová alebo ovocná sa tam podávala v sklených zmrzlinových pohároch s lyžičkou, so sebou v oblátkových štvorcových vaničkách.

Keď sme boli starší žiaci, naše prvé zastavenie zo školy bolo v cukrárni. Dali sme si krémeš alebo špic a malinovku. Také zákusky, ako predávala pani Pravická, dnes nekúpíte. Plnky boli z poctivého masla a špeciality si objednávala u známeho cukrára. Občas som si kúpila čokoládové súdky, v ktorých bol vajcový koňak. Krémeš stál vtedy 1,- Kčs a súdok až 5,- Kčs (korún československých). Pani Pravická pripravovala aj šľahačkové poháre s jahodami alebo s ananásom. Dovtedy sme šľahačku nepoznali.

V nedeľu popoludní si prišli posediť do cukrárne na koláčik rodiny s deťmi a tiež sa tu zastavili v rámci prechádzky kamarátky, ženy či už v mladom, alebo zrelšom veku. (Televízor mal v tých časoch málokto, život plynul inak, ako dnes.)

V cukrárni sa podávala pre dospelých kavička, víno alebo koňak. V bočnom krídle, za závesom, sedávali v separé boxoch známi zákazníci, učitelia, vedúci susedných prevádzok, ktorí obľubovali počúvanie vážnej hudby, v tých časoch z gramoplatní. Vtedy som si povedala, že keď budem dospelá, aj ja tam budem sedávať.

Jedným z milovníkov vážnej hudby bol aj pán Cyril Krbyla. (Pokým bolo sídlisko vo výstavbe, pracoval ako vedúci stavebného podniku, v kancelárii, v suteréne pod kaderníctvom.) Pán Krbyla bol iniciátorom založenia hudobnej školy vo Valaskej. Bol to obchodník zo starej školy, poradil pani Pravickej možnosť práce v Bratislave. Jeho sestry tam prevádzkovali cukráreň a mali stálu klientelu. V dôchodkovom veku sa vrátili do Valaskej, do rodičovského domu Za ulicou.

Náš spolužiak Tibor Pravický ani v Bratislave nezabudol na kraj, kde strávil detstvo. Často chodil na svoju chatu v Krpáčove. Zúčastnil sa každého stretnutia spolužiakov zo základnej školy. Jedno sme dokonca absolvovali na jeho chate. Vtedy mi vykričal, že som kedysi na neho bonzovala jeho mame. Ja som ako dieťa nevedela klamať, a keď sa ma pýtala, tak som povedala pravdu. Dnes už na Tiba a jeho mamu môžem len spomínať...

Na Školskej ulici bola aj cukráreň

Čas plynul, menili sa prevádzky, obchody. Už nič nie je tak, ako bolo voľakedy, len v mojej mysli ožívajú spomienky. Okolo roku 1960 v priestoroch pod cukrárnou boli ubytovaní muzikanti – cigánska kapela, ktorá každý večer vyhrávala do tanca a na počúvanie v reštaurácii Texas. Po výstavbe hotela Partizán na Táloch chodili hrať aj do hotelového baru. Mám pred očami mladého, štíhleho cimbalistu s úzkymi fúzikmi amerického herca, na ktorom šli ženy oči nechať.

Naši rodičia mali v novovybudovanom sídlisku možnosti nakupovať tovary všetkých druhov, boli tu podmienky na kultúrne vyžitie, zábavu, šport, aj služby pre obyvateľov boli na tú dobu na vysokej úrovni.

Mária Luptáková

CHRÍPKA A CHRÍPKE PODOBNÉ OCHORENIA

V tomto období je každoročne očakávaný zvýšený výskyt chrípky a chrípke podobných ochorení. Epidémia chrípky na Slovensku sa podobá chrípkovým epidémiám vo všetkých krajinách severnej pologule. V poslednej chrípkovej sezóne na toto ochorenie ochorelo 1,9 mil. osôb a je príčinou zvýšenej hospitalizovanosti najmä malých detí a starších dospelých.

Chrípka je vírusové ochorenie nosa, hrdla, dýchacích ciest a pľúc. Vírus chrípky je vysoko nákazlivý a šíri sa z človeka na človeka kašľaním, smrkaním alebo rozprávaním. Chrípkové ochorenia sa najčastejšie vyskytujú v decembri, v januári a vo februári.

Príznaky sú najmä horúčka, triaška, bolesti svalov, zdurenie nosnej sliznice, tečenie z nosa, kašeľ a sťažené dýchanie. Mnoho rôznych vírusov môže spôsobiť príznaky podobné chrípke, avšak chrípka je omnoho častejšia ako choroby spôsobené inými vírusmi sprevádzané vysokou teplotou, triaškou a zápalom pľúc.

Väčšina ľudí, ktorá zomiera na následky chrípky, sú ľudia starší ako 65-roční, alebo mladší ako 4-roční. Chrípka zhoršuje existujúce chronické ochorenia starých ľudí a tiež je sprevádzaná komplikáciami ako

sú zápal pľúc, zápal stredného ucha alebo zápal dutín. Deti hospitalizované kvôli chrípke majú zvyčajne sťažené dýchanie sprevádzané sipotom alebo rozvinutý zápal pľúc. Pretože chrípku spôsobuje vírus, **antibiotiká chrípku neliečia**. Chrípke a hlavne jej komplikáciám sa dá predchádzať očkovaním. Samotná liečba je veľmi jednoduchá. Už pri prvých príznakoch treba hlavne kludový režim /vyležať ochorenie/, užívať lieky na teplotu, piť dostatočné množstvo tekutín, vitamíny, hlavne C, D a lieky na suchý kašeľ /pozor na rozlíšenie druhu kašľa, zvlhčenie vzduchu, toaleta nosa a pastilky na dezinfekciu hrdla/. Izolácia aj od ostatných členov rodiny je samozrejmosťou. Pri teplotách, ktoré trvajú viac ako 3 dni /aj pri vysokých teplotách nad 40 stupňov/ je potrebné vyšetrenie lekárom, samozrejme aj pri ťažkostiach s dýchaním, pretože jednou z komplikácií chrípky je zápal pľúc. Trvanie liečby je minimálne týždeň, ale bežne aj 2 týždne do vymiznutia príznakov. Kašeľ niekedy trvá dlhšie. Po 3 týždňoch kašľa treba vyšetrenie u lekára, ev. ďalšie doplnkové vyšetrenie /odbery, výtery, Rtg pľúc/. Pred, ale aj počas sezóny chrípky sa môžeme dať zaočkovať, čo významne znižuje

je chorobnosť - samozrejme pri dobrej zaočkovanosti.

Prvá očkovacia látka bola dostupná už v 40-tych rokoch minulého storočia. Očkovacia látka sa vyrába z chemicky usmrtených vírusov chrípky. Vírus chrípky určený na výrobu očkovacej látky je produkovaný rastom na slepačích vajciach, následne sa vyčistí a usmrčuje chemickou cestou formaldehydom. Očkovaciu látku proti chrípke je z rôznych dôvodov dosť náročné vyrobiť. Po prvé preto, že ochorenie spôsobujú rôzne kmene chrípky, čiže infekcia jedným kmeňom neochráni človeka pred infekciou iným kmeňom chrípky. Po druhé, kmene chrípkového vírusu, ktoré spôsobujú ochorenie, sa menia takmer každý rok. Ako dôsledok toho musí byť teda každý rok tvorená nová očkovacia látka, zahŕňajúca aj tieto mierne odlišné kmene vírusu. Očkovacia látka proti chrípke môže ochrániť približne 75 zo 100 ľudí, ktorí sa dajú zaočkovať, pred rozvinutím miernych až ťažkých príznakov chrípky. Očkovacia látka je vyrobená z usmrtených vírusov. Preto samotná vakcína nemôže spôsobiť chrípkové ochorenie. Niekedy očkovacia látka spôsobí bolesť, začervenanie, alebo citlivosť v mieste vpichu. Niekedy

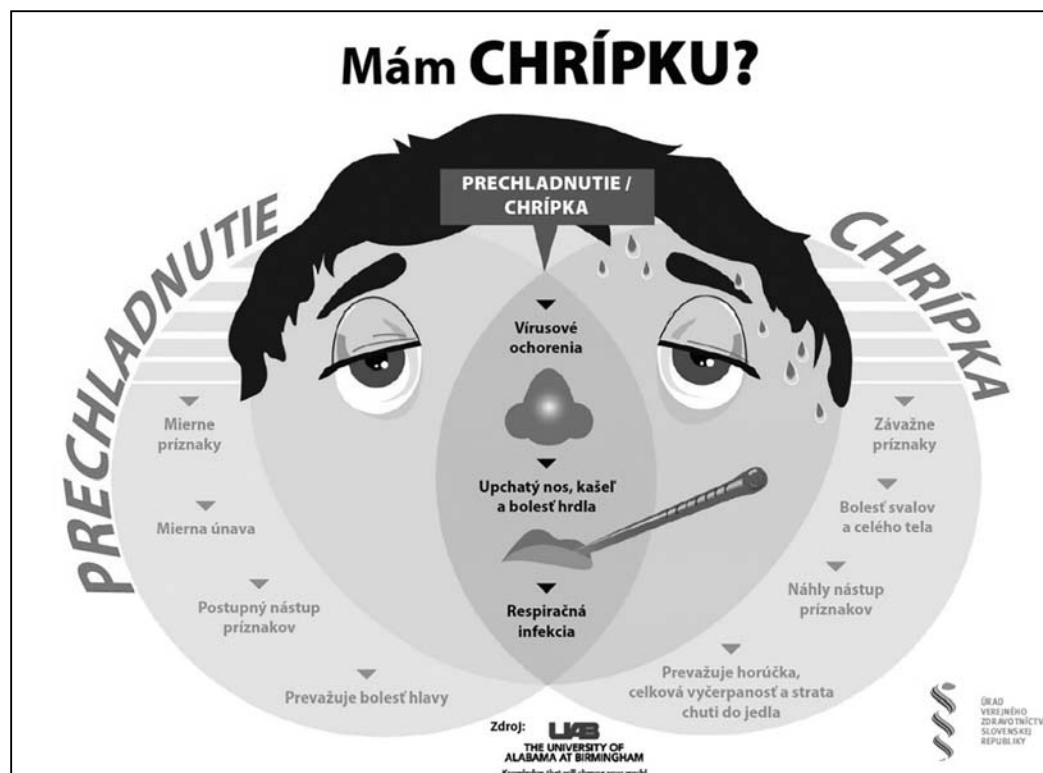
môže zapríčiniť miernu teplotu alebo bolesti svalov. Nikdy však nespôsobuje vysokú horúčku, triašku, kašeľ, a zápal pľúc, ktoré sa zvyčajne vyskytujú pri infekcii prirodzeným chrípkovým vírusom. Očkovacia látka proti chrípke nemá žiadny naozaj vážny nežiadúci účinok. Keďže je ale vyrábaná rastom na slepačích vajciach, obsahuje aj malé množstvá vaječných bielkovín. Preto ľudia alergickí na vajcia by mohli dostať závažnú, zriedkavo však život ohrozujúcu alergickú reakciu. Takáto reakcia by mohla nastať približne u jedného z 2 miliónov ľudí, ktorí sú touto vakcínou zaočkovaní. Kvôli tomuto riziku by ľudia alergickí na vajcia nemali byť zaočkovaní touto očkovacou látkou, a ak im hrozí vysoké riziko ťažkej chrípkovej infekcie, mali by byť zaočkovaní pod dohľadom svojho ošetrojúceho lekára, aby sa tak minimalizovalo riziko alergickej reakcie.

Zaočkovať sa môžu dať všetci, no očkovanie sa odporúča predovšetkým u ľudí, u ktorých je vysoké riziko ťažkého zápalu pľúc spôsobeného chrípkovým vírusom. Dobré je dať sa vo vyššom veku zaočkovať aj proti pneumokokom, lebo táto baktéria komplikuje zápal dolných dýchacích ciest. Ľudia v takomto riziku sú predovšetkým:

- ľudia s astmou, s chronickým ochorením dýchacích ciest, srdcovocievneho alebo vylučovacieho systému, ľudia s poruchou metabolizmu alebo s poruchami imunitného systému, ľudia s nádorovým ochorením
- ľudia starší ako 60 rokov
- malé deti najmä vo veku 6 - 24 mesiacov
- ľudia v kontakte s niekým, kto je ohrozený ťažkou chrípkovou infekciou - hlavne členovia domácnosti, alebo zdravotnícki pracovníci

Okrem očkovania sa môžeme pred chrípkou chrániť správnou hygienou rúk, vyhýbaním sa styku s chorými ľuďmi, dôležitá je aj zdravá strava, vitamíny, pobyt na vzduchu a otužovanie.

MUDr. Elena Auxtová,
Ambulancia pre deti a dospelých
Valaská

Vážení čitateľa Valaštianskeho hlásnika!

Do života každého človeka prichádzajú z času na čas zmeny. Tak je to aj v mojom prípade. Už nie som členkou redakčnej rady. Môj čas sa v tomto smere naplnil a mne ostáva len poďakovať sa za možnosť byť členkou redakčnej rady a podieľať na tvorbe našich novín. Robila som to rada. Bola to pre mňa cenná a aj chcená skúsenosť. Som vďačná za možnosť skúsiť si na vlastnej koži, čo takáto práca prináša. Chápem, že sú tu mladší, šikovnejší a ja im želám, aby sa im darilo, aby vám, čitateľom pripravovali zaujímavé články a aby mali aj dostatok prispievateľov. Nech Valaštiansky hlásnik robí dobré meno našej obci.

Chcem sa s vami podeliť aj o radosť, že máme v našom okolí už niekoľko týždňov peknú nádielku snehu. Využívame túto skutočnosť spolu s manželom na prechádzkach po Lipovej na skialpoch či bežkách. Už niekoľko rokov dozadu sa nestalo, že by sme si mohli založiť lyže rovno pred domom. Cestou ku križu, na Bukovinu, či na Hnusnô, kde sa kravičky nejakého gazdu krmia senom z balíkov aj v tých najväčších mrazoch -20/, vidíme stopy lyžiarov, stretávame ľudí na prechádzkach s deťmi, so psíkmi, vnímame stopy zvery. Bežkárska lyžiarska stopa je miestami narušená stopami prechádzajúcich ľudí, napriek tomu, že je vedľa stopy udupaný chodník. Dosť sa po takej narušenej stope zle ide na lyžiach.

Je dobré chodiť naberať energiu prechádzkami po zasneženej prírode v krásnych slnečných dňoch, aj keď mrazivých, najmä keď je v okolí dostatok snehu, vychodených cestičiek a nádherných pohľadov a výhľadov na okolité zasnežené hory: Nízke Tatry, Slovenské rudohorie... zasnežené stromy, kriky, stráne. Zabudnúť tak na starosti a problémy v týchto neľahkých časoch. Vážme si, že v okolí Valaskej máme takú nádhernú prírodu: Lipová, Chvatimech, Suchá, Potôčky... Stačí sa len odhodlať a ísť sa prejsť, nadýchať čerstvého vzduchu, vyčistiť si hlavu od negatívnych myšlienok. Urobíme tak veľa pre svoje zdravie a dobrú náladu. Oceňujem, že stretávame aj dosť seniorov. Prechádzkou po krásnej prírode na čerstvom vzduchu si upevnia viacej svoje zdravie ako vysedávaním doma v teple. Samozrejme, pokiaľ im to zdravotný stav dovoľuje a môžu sa ešte v pohode hýbať. Neoplatí sa riskovať.

Tak, milí Valaštania, želám vám veľa krásneho prežívania v rodinách,

v našej obci, v prírode, našom krásnom okolí a nech sa vám darí! Prípady obrázky z okolia, ktoré nafotil môj manžel. Ak ich viete identifikovať, môžete členom RR dať vedieť.

Mária Pacerová

Milí priatelia, aj tento rok by sme vás chceli poprosiť o darovanie 2 % z vašej dane pre nášho syna Davidka na rehabilitácie, ktoré ho posúvajú dopredu. **Darovať môžete prostredníctvom Občianskeho združenia Pekný deň.**

IČO: 37953761

Obchodné meno: Pekný deň, Valaská

K tomu je potrebné:

1. Potvrdenie o zaplatení dane

2. VYHLÁSENIE o poukázaní podielu zaplatenej dane (podpísané)

Doručiť môžete osobne, alebo poštou na adresu : Adriana Hučková, Partizánska cesta 16, 976 46 Valaská.

V prípade osobného vybavenia na daňovom úrade nám prosím pošlite odfotené kópie uvedených tlačív na email huckova.ada@zoznam.sk, alebo sms správou na **t. č.: 0903 021 456**.

Zo srdca **ĎAKUJEME**, Hučkovci

*Pri vašom krásnom výročí, slzy sa tisnú do očí,
srdce sa láskou rozbúši,
radosť nám vchádza do duší,
božky sa snúbia s objatím
a pery šepkajú dojatím.
Ži dlho medzi nami,
kým teba máme, nie sme sami.*

**Všetko najlepšie k 90. narodeninám
želá celá milujúca rodina.**

Ž kroniky našej obce

Niet väčšieho šťastia v živote rodičov, ako zovrieť do svojho náručia malé, zdravé dieťaťko. Niet krajšej žiary na svete, ako je žiara detských očí. Najtajnejším želaním každej matky je mať dcéru – dcéru, ktorá by sa v starobe starala o svojich rodičov, pomáhala im a bola ich priateľkou. Syna by som chcel – tajne vzdychne zase otec. Syna, ktorý by hrdo nosil otcovo meno a pokračoval v jeho začatej práci. Tieto tajné želania sa však rozplynú, keď rodičia začujú prvý plač. Rovnako sa teší otec i matka....

Od 15. 12. 2022 sa narodili:

Matias Puška	Lilien Kováčik
Timea Stankovianska	Eliška Pustajová
Timotej Róbert Šárik	Patrik Droppa

...

Uvedomujeme si, akoby náš život bol iba cestou, na ktorej nám osud zhasína sviece postupne všetkých tých, ktorých máme radi. A čím nám roky pribúdajú, tým sú stretnutia s obrátenou stranou života akosi častejšie. Mení sa človek a spolu s ním sa premieňa príroda, ktorá v zime odpočíva. Zima je práve tým obdobím, kedy častejšie spomínáme na tých, ktorí chýbajú v našich životoch, ale hlavne v našich srdciach. Aj dnes spomínáme na našich blízkych, ktorí nás navždy opustili.

Od 15. 12. 2022 nás opustili:

Ing. Pavol Alitis	Mária Janáčíková
Miroslav Bartoš	Martin Švantner
Peter Peřko	Ladislav Vaňo

POĎAKOVANIA

Zo srdca ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym za účasť na poslednej rozlúčke s našou milovanou zosnulou

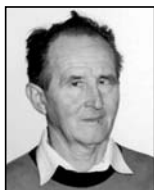
Evou Hrablayovou.

Ďakujeme za kvetinové dary a prejavy sústrasti, ktorými ste sa snažili zmierniť náš hlboký žiaľ.

Smútiaca rodina

Ďakujeme všetkým, ktorí sa prišli rozlúčiť s našim drahým otcom, starým a prastarým otcom, pánom **Václavom Wágnerom**, ktorý nás navždy opustil dňa 8. 12. 2022 vo veku 92 rokov. Úprimne ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary.

Smútiaca rodina

SPOMIENKY

*Ťažko je nespomínať, keď v očiach slza stojí.
Ťažko je zabudnúť, keď srdce stále bolí.*

Dňa 10. 2. 2023 uplynulo 14 rokov a nedežítých 90 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý obetavý otec, starký **Anton Vetrák**. Ďakujeme vám za lásku a starostlivosť rúk vašich, nech vám Pán Boh dopraje pokoj a zaslúžený oddych.

S vďakou a láskou spomínajú synovia Milan, Jozef a dcéra Janka s rodinami. Vnúčatá Kristínka, Peřka, Mařko, Lucka, Marianka

*Odišiel si tiško, niet ťa medzi nami.
V našich srdciach žiješ krásnymi spomienkami.*

Dňa 28. februára 2023
uplynuli dva roky, čo nás
navždy opustil náš milovaný
Peter Bician z Podbrezovej.

Prosím, venujte mu tichú spomienku.
S úctou a láskou spomína smútiaca rodina.

Dňa 19. januára sme si pripomenuli smutných 10 rokov, čo nás navždy opustil náš ocko, manžel, švagor, brat a krstný otec **Jozef Fařko**.

Ostaneš navždy v našich srdciach.

Dňa 23. januára sme si pripomenuli piate výročie odvtedy, ako nás navždy opustila naša drahá mama a stará mama **Mariana Pavlíková**.

S láskou spomínáme.

MAMI

*v poslednom prístave tvoja loďka zakotvila,
bolesť ťa opustila, láska obklopila...*

*Pre nás ostalo len ticho,
v očiach slzy a v srdci žiaľ...*

8. 2. ubehol rok, čo nás opustila naša mama, stará a prastará mama – starká Martuška **Marta KARDHORDOVÁ, rod. Kollárová**.

Očiam si odišla, no v srdciach zostávaš navždy – nám všetkým.

Že čas žiaľ zahojí je len veľký klam, čím ďalej ubieha, tým viac chýbaš. Osud ti nedoprial dlhšie s nami byť, ale v našich srdciach budeš navždy žiť.

Dňa 16. marca si pripomenieme smutné 11. výročie, kedy nás opustil náš manžel, otec, starký, brat a švagor **Jaromír Rafaj**.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Krňačky Valaská

Po dlhých troch rokoch sa OZ Valaštania v spolupráci s obcou Valaská podarilo zorganizovať 4. ročník Slovenského pohára krňáčkových pretekov. Bolo to naozaj ťažké a zložité. Ešte pred dvoma týždňami sme na trať navážali sneh, no ale pani zima si to rozmyslela a nade-

lila nám ho požehnane.

Preteky sa uskutočnili 11. februára 2023 v Potôčkoch. Prihlásilo sa 28 posádok, čo si myslím, že je krásna účasť. Štart začínal o 11:30 na Ždiariku a cieľ bol v Smerečine. Veru, kým sme vyšli hore, aj sme sa zapotili.

Počasie bolo krásne, snečné. Táto akcia priťahuje vždy aj veľké množstvo divákov a poviem vám, keď letíte na tých saniach a z trate počujete ten krik divákov, rôzne zvonce a rapkáče, no úžasný pocit.

Časomerači boli zodpovední a presní. Naozaj pretekárov delili sekundy. V cieľi nás čakalo občerstvenie, teplý čaj a ľudová hudba Čerešienka. Veľkým prekvapením bola televízia Hronka, ktorá urobila rozhovor z posádkami. Popri zábave sme netrpezlivo čakali na vyhodnotenie. Samozrejme, že naše posádky z Valaskej obsadili miesta v každej kategórii.

Muži:

1. miesto Miroslav Zelenčík, Ladislav Ridzoň
3. miesto Jakub Vichr, Alexander Murín

Ženy:

1. miesto Patrícia Piliarová, Alexandra Vrbovská
3. miesto Zuzana Slivková, Dorota Slivková

Zmiešaná posádka:

2. miesto Martina Vrbovská, Jozef Vrbovský
3. miesto Renáta Kubove, Milan Chovanec

Všetkým víťazom gratulujeme a ďakujeme za účasť a reprezentáciu našej obce. Toto krásne športové podujatie by sa samozrejme neuskutočnilo bez akejkoľvek pomoci. Veľké ďakujem patrí

členom OZ Valaštania, obci Valaská, Technickým službám Valaská, chlapom, čo zabezpečovali vývoz – Ján Vrbovský, Martin Krupa, Jaroslav Kúdelka, DHZO Valaská, ktorí sa nám postarali o krásnu trať a zároveň nám zabezpečili aj zdravotnú hliadku, ženkam, čo nám napiekli rôzne maškrtky, všetkým sponzorom a tým, čo priložili ruku k dielu. Tešíme sa o rok. ĎAKUJEM.

Za OZ – Valaštania
Predseda Renáta Kubove

Majstrovský titul je doma!

V rámci podujatí SAMŠ (Slovenská asociácia motoristického športu) sa aj v priebehu roku 2022 konal Slovenský šprinterský šampionát - Majstrovstvá Slovenska v šprinte automobilov na 1/4 míle (402,33 m), alebo 1/8 míle (201,16 m). Už niekoľko rokov sa uvedeného seriálu zúčastňuje pán Igor Šťavina, občan našej obce, pričom v upravenom vozidle Škoda 120 v zmysle povolených úprav organizátora, v triede „STREET – SO“ priebežne dosahuje najvyššie priečky v umiestnení vozidiel skupiny STREET „SO“ (ľubovoľná značka s atmosférickými motormi zo zdvihovým objemom do 1550 cm³, pohon prednej, zadnej nápravy a 4x4). V sezóne 2022 získal v seriáli piatich podujatí

šampionátu 4-krát 1. miesto, 1-x 2. miesto, čím si zabezpečil v konečnom hodnotení titul Majster Slovenskej republiky v kategórii Street automobilov kategórie SO. Zároveň vytvoril časom 13,794 sekundy nový traťový rekord na 400 m a druhý rekord trate na 200 m, časom 8.807 sekundy.

Rovnakého šampionátu sa zúčastňuje aj náš ďalší občan - Peter Valent, ktorý so svojím identickým vozidlom Škoda 120 v seriáli majstrovstiev SR 2022 získal 2-x 4. miesto, 3-x 2. miesto. Celkom v uvedom šampionáte sa stal za Igorom Šťavinom vicemajstrom v rovnakej triede. Menovaným gratulujeme k získaným oceneniam a do ďalšej sezóny želáme veľa zdravia a športového šťastia.

Bc. Dušan Šliačan

